Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2023/2418

26.10.2023

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2023/2418

av den 18 oktober 2023

om inrättande av ett instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 173.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) EU:s stats- och regeringschefer åtog sig vid sitt möte i Versailles den 11 mars 2022 att stärka Europas försvarsförmåga mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. De enades om att öka försvarsutgifterna väsentligt, att utveckla ytterligare incitament för att stimulera medlemsstaternas gemensamma investeringar i gemensamma projekt och gemensam upphandling av försvarsförmågor, att ytterligare investera i de förmågor som krävs för att genomföra hela spektrumet av uppdrag och insatser, att främja synergier och främja innovation samt att stärka och utveckla europeisk försvarsindustri, bland annat små och medelstora företag.

(2) Rysslands oberättigade invasion av Ukraina den 24 februari 2022 och dess pågående anfallskrig har gjort det tydligt att det är mycket viktigt att agera snarast för att åtgärda de befintliga bristerna. Återgången till högintensiv krigföring och territoriella konflikter i Europa har en negativ inverkan på unionens och medlemsstaternas säkerhet och kräver en betydande ökning av medlemsstaternas kapacitet för att åtgärda de mest akuta och kritiska bristerna, särskilt dem som förvärras av överföringen av försvarsprodukter till Ukraina.

(3) Rysslands anfallskrig mot Ukraina har på ett dramatiskt sätt visat att den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen behöver anpassas till strukturella förändringar, att unionens militära forskning och utveckling måste stärkas, att militär utrustning måste moderniseras och att samarbetet mellan medlemsstaterna inom ramen för upphandling på försvarsområdet måste stärkas.

(4) Den 18 maj 2022 lade kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) fram ett gemensamt meddelande om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder. I det gemensamma meddelandet framhölls effekterna av många års underfinansiering av försvaret och att det finns ekonomiska och industriella brister samt förmågebrister på försvarsområdet i unionen. I det gemensamma meddelandet preciserades att krigets återkomst till Europa hade synliggjort att bristerna och tillkortakommandena har ackumulerats i militära lager, att industriproduktionskapaciteten har minskat och att gemensam upphandling och samarbete har begränsats. I det gemensamma meddelandet framhävdes också brister som har en omedelbar inverkan på handlingsfriheten för medlemsstaternas väpnade styrkor liksom det omedelbara behovet av att fylla på vissa lager för att ersätta föråldrad militär utrustning, t.ex. utrustning som utformats eller framställts i forna Sovjetunionen, och förstärka de strategiska förmågorna.

([1]) EUT C 486, 21.12.2022, s. 168.
([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 12 september 2023 (ännu inte offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 9 oktober 2023.

(5) I det gemensamma meddelandet föreslogs också ett särskilt kortfristigt instrument, som är utformat i en anda av solidaritet, som ett verktyg för att ge medlemsstaterna incitament att, på frivillig basis, genomföra gemensamma upphandlingar i syfte att avhjälpa de mest akuta och kritiska bristerna, särskilt brister som skapats till följd av de åtgärder som vidtagits som svar på Rysslandsanfallskrig mot Ukraina, på ett samordnat sätt.

(6) Det föreslagna nya särskilda kortfristiga instrumentet är avsett att bidra till att stärka gemensam försvarsupphandling och genom tillhörande unionsfinansiering stärka unionens försvarsindustriella förmåga, bland annat genom att öka produktionen av försvarsprodukter. Det kommer även att bidra till det kollektiva riktmärket på 35 % av de sammanlagda utgifterna för upphandling av utrustning för det europeiska samarbetet för upphandling av utrustning, fastställd av Europeiska försvarsbyråns styrelse 2007.

(7) En förstärkning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen bör därför stå i centrum för dessa insatser. Det finns fortfarande svårigheter och brister och fragmentering, något som leder till bristande samarbete och bristande produktinteroperabilitet.

(8) Den särskilda struktur och de särskilda villkor och kriterier för stödberättigande som anges i denna förordning är specifika för det särskilda kortfristiga instrumentet och rättar sig efter specifika omständigheter och den rådande krissituationen.

(9) I dagens situation på försvarsmarknaden, som kännetecknas av ökade säkerhetshot och realistiska utsikter till högintensiva konflikter, ökar medlemsstaterna snabbt sina försvarsbudgetar och planerar att genomföra liknande inköp av försvarsprodukter. Detta har lett till en nivå på efterfrågan som kan överstiga den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet, som för närvarande är anpassad till fredstidsproduktion.

(10) Till följd av detta kan man förvänta sig en kraftig prisinflation och försenade leveranstider, vilket kan skada unionens och medlemsstaternas säkerhet. Försvarsindustrin måste säkra den produktionskapacitet som krävs för att hantera beställningar, liksom råvaror och delkomponenter av avgörande betydelse. I det sammanhanget kan producenterna prioritera stora beställningar och potentiellt öka de mest sårbara länderna, eftersom de varken har kritisk storlek eller ekonomiska medel för att säkra stora beställningar.

(11) Den nuvarande geopolitiska situationen i länderna i det östra grannskapet har visat att samtidigt som dubbelarbete bör undvikas kan en diversifierad försvarsmarknad bidra till att många olika produkter omedelbart blir tillgängliga på marknaden och kan därför vara fördelaktig när det gäller att på ett adekvat sätt tillgodose medlemsstaternas brådskande behov.

(12) Dessutom bör ansträngningar göras så att de ökade utgifterna leder till en mycket starkare europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas i hela unionen. Ökade nationella investeringar som görs utan samordning eller samarbete kan komma att späda på fragmenteringen.

(13) Mot bakgrund av de ovannämnda utmaningarna och därmed relaterade strukturförändringar förefaller det nödvändigt att påskynda anpassningen av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att öka dess konkurrensförmåga och effektivitet i enlighet med artikel 173 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) och på så sätt bidra till att stärka och reformera medlemsstaternas försvarsindustriella förmåga. Att åtgärda brister i industrin bör inbegripa att snabbt ta itu med de mest akuta bristerna.

(14) Incitament bör särskilt ges till gemensamma investeringar och försvarsupphandlingar, eftersom sådant samarbete skulle säkerställa att den nödvändiga förändringen i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen sker på ett samarbetsinriktat sätt, så att ytterligare fragmentering undviks och interoperabiliteten ökar.

(15) I detta syfte bör ett särskilt kortfristigt instrument för att öka medlemsstaternas samarbete inom försvarsupphandling (*instrumentet*) inrättas. Instrumentet bör ge medlemsstaterna incitament att samarbeta och i synnerhet, när de upphandlar för att åtgärda dessa brister, att göra detta gemensamt, öka interoperabiliteten och stärka och reformera sin försvarsindustriella förmåga.

(16) Utan att det påverkar budgetmyndighetens befogenheter, kommer medel som tilldelas instrumentet att finansieras inom ramen för den aktuella fleråriga budgetramen utan att det påverkar de finansieringsåtaganden som redan gjorts för särskilda unionsåtgärder.

(17) Instrumentet bör kompensera för den komplexitet och de risker som är förknippade med gemensam upphandling och samtidigt möjliggöra stordriftsfördelar i åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att stärka och modernisera den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, särskilt med fokus på små och medelstora företag samt medelstora börsnoterade bolag (*midcap-bolag*), och därigenom öka unionens kapacitet, resiliens och försörjningstrygghet. Incitament till gemensam upphandling skulle också leda till minskade kostnader vad gäller de relevanta systemens administrativa börda och förvaltning under deras livscykel. Instrumentet bör åtföljas av insatser för att stärka Europas marknader, tjänster och system på försvars- och säkerhetsområdet och för att skapa lika villkor för leverantörer från samtliga medlemsstater. Gemensam upphandling på en gemensam marknad för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen möjliggör stordriftsfördelar och säkerställer produktionsmässig och teknisk innovation och effektivitet.

(18) Instrumentet bygger vidare på och beaktar det arbete som utförs av arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet, inrättad av kommissionen och den höga representanten och chefen för Europeiska försvarsbyrån, i enlighet med det gemensamma meddelandet av den 18 maj 2022, för att samordna omedelbara behov av försvarsupphandling och samarbeta med medlemsstaternas och unionens tillverkare av försvarsmateriel i syfte att stödja gemensam upphandling för att fylla på lagren, särskilt mot bakgrund av det stöd som tillhandahålls Ukraina.

(19) Säkerhetssituationen i Europa kräver att överväganden snarast görs om hur man kan minska alltför stor fragmentering genom fristående unionsinitiativ och om hur man strategiskt kopplar samman relevanta instrument. Instrumentet är avsett att säkerställa samstämmighet med unionens befintliga samarbetsinriktade försvarsinitiativ, t.ex. förmågeutvecklingsplanen, den samordnade årliga försvarsöversikten, Europeiska försvarsfonden och det permanenta strukturerade samarbetet, och att skapa synergier med andra unionsprogram. Instrumentet är helt förenligt med ambitionen för den strategiska kompassen för säkerhet och försvar. När så är lämpligt kan även regionala och internationella prioriteringar beaktas, inbegripet de prioriteringar som fastställts inom ramen för Nato, om de är förenliga med unionens prioriteringar och inte hindrar någon medlemsstat eller något associerat land från att delta, samtidigt som man försöker undvika onödigt dubbelarbete.

(20) Eftersom instrumentet syftar till att stärka unionsförsvarsindustrins konkurrensförmåga och effektivitet, behöver kontrakt om gemensam upphandling för att komma i fråga för stöd från instrumentet ingås med leverantörer eller underleverantörer som är etablerade i unionen eller i associerade länder och inte är föremål för kontroll som utövas av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer. I detta sammanhang bör med kontroll över en leverantör eller en underleverantör förstås förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en leverantör eller underleverantör antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter. För att säkerställa skyddet av unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen bör dessutom infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de leverantörer och underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen och som används för den upphandlingen vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium.

(21) Under vissa omständigheter bör det vara möjligt att göra undantag från principen att leverantörer och underleverantörer som deltar i en gemensam upphandling med stöd av instrumentet inte får vara föremål för kontroll som utövas av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer. I så fall bör en leverantör eller underleverantör som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och som är föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland kunna delta som leverantör eller underleverantör i den gemensamma upphandlingen, under förutsättning att stränga villkor är uppfyllda med avseende på unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen, fastställda inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*), inbegripet avseende stärkande av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

(22) Förfaranden och kontrakt för gemensam upphandling bör även inbegripa ett krav på att försvarsprodukten inte är föremål för en begränsning påförd av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland som begränsar medlemsstaternas möjligheter att använda den försvarsprodukten. I brådskande fall då den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens kapacitet att åtgärda de mest akuta och kritiska bristerna i medlemsstaternas lager inte är tillräcklig eller den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen inte

kan tillhandahålla de nödvändiga försvarsprodukterna i tillräckligt god tid bör detta krav inte gälla om de upphandlade produkterna användes före den 24 februari 2022 inom de väpnade styrkorna i en majoritet av de medlemsstater som deltar i den gemensamma upphandlingen. Om det undantaget är tillämpligt bör de länder som deltar i den gemensamma upphandlingen undersöka möjligheten att ersätta de komponenter som orsakar begränsningen med komponenter från unionen eller associerade länder som inte är föremål för någon begränsning.

(23) Bidrag som tillhandahålls från instrumentet bör ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna och bör grunda sig på måluppfyllelse med avseende på arbetspaket, delmål eller mål för den gemensamma upphandlingsprocessen, i syfte att skapa den nödvändiga stimulanseffekten.

(24) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på antagandet av ett flerårigt arbetsprogram för att ange finansieringsprioriteringarna och tillämpliga finansieringsvillkor. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([3]).

(25) För att skapa en stimulanseffekt bör unionsbidragets storlek för varje åtgärd kunna differentieras under hänsynstagande till sådana faktorer som den gemensamma upphandlingens komplexitet, samarbetets karaktär eller antalet deltagande medlemsstater eller associerade tredjeländer eller inkludering av ytterligare medlemsstater eller associerade tredjeländer i befintliga samarbeten, men bör inte överstiga 15 % av instrumentets totala budget och bör vara högst 15 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling per konsortium av medlemsstater och associerade länder. På grund av de högre kostnader som vanligtvis är knutna till upphandlingsförfaranden med ett stort antal leverantörer, eller upphandlingsförfaranden som innebär att inköpt utrustning överförs till tredjeländer, bör det taket höjas till 20 % av den totala budgeten och 20 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling per konsortium av medlemsstater och associerade länder om Ukraina eller Moldavien är en av mottagarna av ytterligare volymer av försvarsprodukter inom ramen för upphandlingsåtgärden eller om minst 15 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling tilldelas små och medelstora företag eller midcap-bolag som leverantörer eller underleverantörer. Det bör med de deltagande medlemsstaternas medgivande vara möjligt att upphandla ytterligare volymer av försvarsprodukter för Ukrainas och Moldaviens räkning, med tanke på den särskilda säkerhetssituationen i dessa två kandidatländer till unionen mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

(26) Medlemsstaterna och associerade länder bör utse ett upphandlingsombud som genomför den gemensamma upphandlingen på deras vägnar. Upphandlingsombudet bör vara en upphandlande myndighet, enligt definitionerna i artikel 2.1 led i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU ([4]) och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU ([5]), som är etablerad i en medlemsstat eller ett associerat land, Europeiska försvarsbyrån eller en internationell organisation.

(27) I enlighet med artikel 193.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ([6]) (*budgetförordningen*) får bidrag tilldelas för redan inledda åtgärder, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen undertecknas. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har orsakat en drastisk förändring av villkoren på försvarsmarknaden som den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen behöver anpassa sig till under stor tidspress. Med tanke på den anpassningens brådskande och allvarliga natur och med tanke på risken för ytterligare fragmentering av den inre marknaden och av leveranskedjor för relevanta

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

([5]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

försvarsprodukter fanns det ett omedelbart behov av att medlemsstaterna vidtog åtgärder för att inleda ett samarbete för gemensam upphandling för att skicka en viktig signal till marknaden och till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Följaktligen bör det vara möjligt med tidigt ekonomiskt stöd från unionen. Genom undantag från artikel 193 i budgetförordningen bör det därför vara möjligt att i finansieringsbeslutet föreskriva ekonomiska bidrag till åtgärder som omfattar en period från och med den 24 februari 2022, även om de inleddes innan bidragsansökan lämnades in, förutsatt att de inte har avslutats före undertecknandet av bidragsöverenskommelsen.

(28) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG ([7]). I denna förordning föreskrivs emellertid mer specifika krav för stödberättigande. Enligt direktiv 2009/81/EG får medlemsstaterna i sina lagstiftningar inkludera möjligheten att i kontraktshandlingar införa krav i fråga om skydd av försörjningstrygghet eller informationssäkerhet. Denna förordning bygger på de bestämmelserna i direktiv 2009/81/EG och inför skyldigheter för upphandlingsombud i fråga om de krav för stödberättigande som ska ingå i kontraktshandlingarna. Sådana skyldigheter bör äga företräde framför motstridig lagstiftning i den medlemsstat och det associerade land där det berörda upphandlingsombudet är etablerat.

(29) Kommissionens rekommendation (EU) 2018/624 ([8]) har som mål att underlätta gränsöverskridande marknadstillträde för små och medelstora företag och mellanleverantörer i försvarssektorn. I den uppmanas medlemsstaterna särskilt att använda sig av möjligheten till flexibilitet i direktiv 2009/81/EG, såsom den som införs i artikel 21 i det direktivet, eller den som ges genom ökad användning av delkontrakt eller elektronisk upphandling. I rekommendationen uppmanas medlemsstaterna även att minska administrativt arbete kopplat till upphandling, särskilt genom att säkerställa att inbegärande av uppgifter eller urvalskriterier är proportionerliga. Inom ramen för denna förordning bör de upphandlingsombud som utsetts av medlemsstaterna och associerade länder på bästa sätt använda sig av kommissionens rekommendationer i genomförandet av gemensamma upphandlingsåtgärder för att säkerställa att små och medelstora företag får rättvis tillgång till upphandlingen med stöd.

(30) I denna förordning fastställs en finansieringsram för instrumentet för perioden från och med 27 oktober 2023 till och med den 31 december 2025 som ska utgöra det särskilda referensbeloppet i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ([9]), för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.

(31) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ([10]) samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95 ([11]), (Euratom, EG) nr 2185/96 ([12]) och (EU) 2017/1939 ([13]) ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, spårning, korrigering och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av sådana medel som förlorats eller som utbetalats eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med förordningar (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) i synnerhet befogenhet att genomföra utredningar, inbegripet

([7]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

([8]) Kommissionens rekommendation (EU) 2018/624 av den 20 april 2018 om gränsöverskridande marknadstillträde för underleverantörer och små och medelstora företag inom försvarssektorn (EUT L 102, 23.4.2018, s. 87).

([9]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

([11]) Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

([12]) Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

([13]) Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ([14]). I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – EPPO de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

(32) Enligt artikel 85.1 i rådets beslut (EU) 2021/1764/EU ([15]) är personer och enheter som är etablerade i utomeuropeiska länder eller territorier berättigade till finansiering, i enlighet med de bestämmelser och mål som gäller för instrumentet och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.

(33) I denna förordning bör med försvarsprodukter förstås sådana produkter som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2009/81/EG, såsom anges i artikel 2 i det direktivet, särskilt produkttyper som ingår i den förteckning över vapen, ammunition och krigsmateriel som anges i rådets beslut nr 255/58 av den 15 april 1958 ([16]). Den förteckningen omfattar endast utrustning som är utformad, framtagen och framställd speciellt för militär användning. Förteckningen är emellertid generisk och ska tolkas i vid mening mot bakgrund av att tekniken, upphandlingsförfarandena och de militära kraven utvecklas, vilket innebär att nya typer av utrustning utvecklas, exempelvis på grundval av unionens gemensamma militära förteckning. I denna förordning bör begreppet försvarsprodukter även förstås så att det omfattar produkter som, även om de ursprungligen har utformats för civilt bruk, senare har anpassats för militära syften för att användas som vapen, ammunition eller krigsmateriel.

(34) Enligt artikel 4.2 i EU-fördraget ska den nationella säkerheten också i fortsättningen vara varje medlemsstats eget ansvar. Medlemsstaterna bestämmer sinsemellan vilka arrangemang som ska gälla för skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i samband med de gemensamma upphandlingarna i enlighet med nationella lagar och bestämmelser.

(35) Kommissionen skyddar säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ([17]). I överensstämmelse med avtalet av den 4 maj 2011 mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse ([18]) och rådets beslut 2013/488/EU ([19]) tillhandahåller medlemsstaterna ett motsvarande skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som det som föreskrivs i rådets säkerhetsbestämmelser i beslut 2013/488/EU.

(36) Kommissionen bör utarbeta en utvärderingsrapport för instrumentet och lägga fram den för Europaparlamentet och rådet senast den 31 december 2026. I utvärderingsrapporten bör kommissionen utvärdera genomslaget för och ändamålsenligheten hos de åtgärder som vidtagits enligt instrumentet, samtidigt som man tänker kritiskt framåt om sätt att säkra alla komponenter som behövs i unionens försvarslogistikkedja med vederbörlig hänsyn till vikten av arrangemang för försörjningstrygghet samt för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens

([14]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

([15]) Rådets beslut (EU) 2021/1764 av den 5 oktober 2021 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen, inbegripet förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan (Beslutet om ULT, inbegripet Grönland) (EUT L 355, 7.10.2021, s. 6).

([16]) Beslut om fastställande av förteckningen över produkter (vapen, ammunition och krigsmateriel) på vilka bestämmelserna i artikel 223.1 b – nu artikel 296.1 b – i fördraget är tillämpliga (dok. 255/58). Protokoll av den 15 april 1958: dok. 368/58.

([17]) Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

([18]) EUT C 202, 8.7.2011, s. 13.

([19]) Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

funktion. Dessutom ska rapporten kartlägga brister och kritiska beroendeförhållanden gentemot icke-associerade tredjeländer vad gäller råvaror, komponenter och produktionskapacitet, med utgångspunkt i det arbete som gjorts inom ramen för observationsgruppen för kritisk teknik. Rapporten bör utgöra underlag för kommissionens arbete med teknikfärdplaner, inklusive riskreducerande åtgärder för att komma till rätta med bristerna och de kritiska beroendeförhållandena.

(37) Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas handlingsfrihet i fråga om deras politik för export av försvarsrelaterade produkter.

(38) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(39) För att denna förordning ska kunna börja genomföras så snart som möjligt bör den skyndsamt träda i kraft.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas ett kortfristigt instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (*instrumentet*) för perioden från och med 27 oktober 2023 till och med den 31 december 2025.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *gemensam upphandling*: upphandling som genomförs gemensamt av minst tre medlemsstater.

2. *kontroll med avseende på en leverantör eller underleverantör*: förmågan att utöva ett avgörande inflytande över en leverantör eller underleverantör antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter.

3. *struktur för verkställande ledning*: organ inom en rättslig enhet som har utsetts i enlighet med nationell rätt och som i tillämpliga fall är rapporteringsskyldigt till verkställande direktören, som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och som tillser och övervakar ledningens beslutsfattande.

4. *enhet i ett icke-associerat tredjeland*: rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland eller, om den är etablerad i unionen eller i ett associerat land, har sina strukturer för verkställande ledning i ett icke-associerat tredjeland.

5. *upphandlingsombud*: upphandlande myndighet i enlighet med definitionerna i artikel 2.1 led i) i direktiv 2014/24/EU och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU som är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land, Europeiska försvarsbyrån eller en internationell organisation, och som har utsetts av medlemsstater och associerade länder för att genomföra en gemensam upphandling på deras vägnar.

6. *försvarsprodukter*: produkter som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2009/81/EG, såsom anges i artikel 2 i det direktivet, inklusive medicinsk utrustning för stridsinsatser

7. *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: uppgifter eller material i alla former vars obehöriga röjande i olika grad skulle kunna åsamka unionens eller en eller flera av medlemsstaternas intressen skada och som har tilldelats en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå eller en motsvarande säkerhetsskyddsklassificeringsnivå, enligt avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse ([20]).

8. *känsliga uppgifter*: icke säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och data som ska skyddas mot obehörig åtkomst eller obehörigt röjande på grund av skyldigheter som föreskrivs i unionsrätten eller nationell rätt, i tillämpliga fall, eller för att skydda en fysisk eller juridisk persons integritet eller säkerhet.

Artikel 3

Mål

1. Instrumentet har följande mål:

a) Att främja konkurrensförmåga och effektivitet hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, inbegripet små och medelstora företag samt medelstora börsnoterade företag (*midcap-bolag*), för en mer resilient och säkrare union, särskilt genom att på ett samarbetsinriktat sätt påskynda industrins anpassning till strukturomställningar, inbegripet genom skapande och ökning av dess tillverkningskapacitet samt öppnande av leveranskedjorna för gränsöverskridande samarbete i hela unionen, vilket gör det möjligt för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen att tillhandahålla de försvarsprodukter som medlemsstaterna behöver.

b) Att främja samarbete i försvarsupphandlingar mellan deltagande medlemsstater i syfte att bidra till solidaritet, förebygga utträngningseffekter, öka effektiviteten i de offentliga utgifterna och minska alltför stor fragmentering, vilket i förlängningen leder till ökad standardisering av försvarssystemen och större interoperabilitet mellan medlemsstaternas förmågor, samtidigt som konkurrenskraften och mångfalden hos de produkter som är tillgängliga för medlemsstaterna och i leveranskedjan bibehålls.

2. De mål som anges i punkt 1 ska eftersträvas med tonvikt på att stärka och utveckla den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen så att den i synnerhet kan tillgodose de mest akuta och kritiska behoven av försvarsprodukter, särskilt sådana behov som upptäckts eller förvärrats genom reaktionen på Rysslands angrepp mot Ukraina, såsom transport av försvarsprodukter till Ukraina, med beaktande av målen för den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och med beaktande av det arbete som utförs av arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet. Detta kan uppnås genom påfyllning av lager som har tömts till följd av överföring av försvarsprodukter till Ukraina, inbegripet med utrustning som finns tillgänglig på marknaden, samt genom ersättande av föråldrad utrustning, och förstärkning av förmågor.

Artikel 4

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av instrumentet för perioden från och med den 27 oktober 2023 till och med den 31 december 2025 ska vara 300 miljoner EUR i löpande priser.

2. Den finansieringsram som anges i punkt 1 får användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av instrumentet, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inklusive centrala informationstekniska system.

([20]) EUT C 202, 8.7.2011, s. 13.

3. Medel som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på deras begäran överföras till instrumentet med förbehåll för de villkor som fastställs i de relevanta bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([21]). Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.

4. Om den verksamhet som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i årliga delbetalningar.

Artikel 5

Associerade länder

Instrumentet ska vara öppet för deltagande av de medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*associerade länder*), i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Artikel 6

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Instrumentet ska genomföras inom ramen för direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen.

2. Unionsfinansieringen ska användas för att ge incitament till samarbete mellan medlemsstaterna för att uppnå de mål som anges i artikel 3. Det ekonomiska bidraget ska inrättas med beaktande av den gemensamma upphandlingens samarbetsinriktade karaktär och behovet av att skapa den stimulanseffekt som krävs för att få till stånd samarbete.

3. Genom undantag från artikel 193 i budgetförordningen får ekonomiska bidrag, om det är nödvändigt för genomförandet av en åtgärd, omfatta åtgärder som har inletts före dagen för ansökan om ekonomiskt bidrag för åtgärden, förutsatt att dessa åtgärder inte hade inletts före den 24 februari 2022 och inte slutförts före undertecknandet av bidragsöverenskommelsen. Retroaktivt berättigade åtgärder ska uppfylla samtliga kriterier för stödberättigande enligt artiklarna 8 och 9 i den här förordningen.

4. Bidrag som genomförs inom ramen för direkt förvaltning ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen.

Artikel 7

Användning av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna

1. Bidrag ska ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna, enligt artikel 180.3 i budgetförordningen.

2. Storleken på det unionsbidrag som tilldelas varje åtgärd får fastställas utifrån sådana faktorer som

a) den gemensamma upphandlingens komplexitet, för vilken en andel av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling samt erfarenheterna av liknande åtgärder kan tjäna som ett första approximativt värde,

b) samarbetets egenskaper, vilka sannolikt leder till större interoperabilitet och ger signaler till industrin om långsiktiga investeringar, eller

([21]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159).

c) antalet deltagande medlemsstater och associerade länder eller inkludering av ytterligare medlemsstater eller associerade länder i befintliga samarbeten.

3. Unionens ekonomiska bidrag till varje åtgärd får inte överstiga 15 % av det belopp som avses i artikel 4.1 och taket ska vara 15 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling per konsortium av medlemsstater och associerade länder.

4. Genom undantag från punkt 3 i denna artikel får unionens ekonomiska bidrag till varje åtgärd uppgå till högst 20 % av det belopp som avses i artikel 4.1 och taket ska vara högst 20 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling, om minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Ukraina eller Moldavien är en av mottagarna av ytterligare volymer av försvarsprodukter inom ramen för upphandlingsåtgärden, i enlighet med artikel 9.3.

b) Minst 15 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling ska tilldelas små och medelstora företag eller midcap-bolag som leverantörer eller underleverantörer.

Artikel 8

Stödberättigande åtgärder

1. Endast åtgärder som uppfyller samtliga följande kriterier ska berättiga till unionsfinansiering inom ramen för instrumentet:

a) De innefattar samarbete mellan de stödberättigade enheterna såsom avses i artikel 10 för gemensam upphandling som tillgodoser de mest brådskande och kritiska behoven av försvarsprodukter och genomför de mål som anges i artikel 3.

b) De innefattar nytt samarbete, även inom befintliga ramar, eller en utvidgning av befintligt samarbete till minst en ny medlemsstat eller associerat land.

c) De genomförs av ett konsortium bestående av minst tre medlemsstater.

d) De uppfyller de ytterligare villkor som anges i artikel 9.

2. Följande åtgärder ska inte berättiga till finansiering:

a) Åtgärder för gemensam upphandling av varor eller tjänster som är förbjudna enligt tillämplig internationell rätt.

b) Åtgärder för gemensam upphandling av dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över urvals- och insatsbeslut vid attacker mot människor.

Artikel 9

Ytterligare stödberättigande villkor

1. Medlemsstaterna och associerade länder som deltar i en gemensam upphandling ska med enhällighet utse ett upphandlingsombud som ska agera på deras vägnar vid den gemensamma upphandlingen. Upphandlingsombudet ska genomföra upphandlingsförfarandena och ingå de resulterande kontrakten med leverantörer för de deltagande länderna. Upphandlingsombudet får delta i åtgärden som en stödmottagare samt får fungera som samordnare för konsortiet och kan därför förvalta och kombinera medel från instrumentet och medel från de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna.

Denna förordning påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet, såsom fastställs direktiv 2009/81/EG.

2. De upphandlingsförfaranden som avses i punkt 1 ska grundas på ett avtal som undertecknas av de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna med upphandlingsombudet enligt villkoren i arbetsprogrammet. I avtalet ska särskilt fastställas de praktiska arrangemangen för den gemensamma upphandlingen och beslutsprocessen vad avser val av förfarande, bedömning av anbud samt tilldelning av kontrakt.

3. Det avtal som avses i punkt 2 får bemyndiga upphandlingsombudet att upphandla ytterligare volymer av den berörda försvarsprodukten för Ukrainas eller Moldaviens räkning. Ett sådant bemyndigande ska enhälligt godkännas av de medlemsstater som deltar i den gemensamma upphandlingen.

Sådana ytterligare upphandlingar ska inte påverka tillämpningen av tillämplig unionsrätt och ska ske i enlighet med medlemsstaternas nationella lagar och andra författningar om export av försvarsrelaterade produkter.

4. Gemensamma upphandlingsförfaranden och kontrakt ska omfatta de krav på deltagande för leverantörer och underleverantörer som deltar i en sådan gemensam upphandling som anges i punkterna 5–12.

5. Leverantörer och underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen ska vara etablerade och ha sina strukturer för verkställande ledning i unionen eller i ett associerat land. De får inte vara föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland eller – alternativt – ska de ha varit föremål för granskning i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 ([22]) samt vid behov för riskreducerande åtgärder, med beaktande av de mål som anges i artikel 3 i den här förordningen.

6. Genom undantag från punkt 5 i denna artikel får en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och som är föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland delta i den gemensamma upphandlingen om den ställer garantier som verifierats av den medlemsstat eller det associerade land där den leverantör eller underleverantör som är deltar i den gemensamma upphandlingen är etablerad. Dessa garantier ska säkerställa att leverantörens eller underleverantörens deltagande i den gemensamma upphandlingen inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen, som är fastställda inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt avdelning V i EU-fördraget eller målen i artikel 3 i denna förordning.

7. De garantier som avses i punkt 6 i denna artikel får bygga på en standardiserad mall som tillhandahålls av kommissionen med bistånd av den kommitté som avses i artikel 16 och ska ingå i kravspecifikationerna för att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen. Garantierna ska i synnerhet styrka att det, med avseende på den gemensamma upphandlingen, finns åtgärder för att säkerställa att

a) kontrollen över den leverantör eller underleverantör som deltar i den gemensamma upphandlingen inte utövas på ett sätt som begränsar eller kringskär dess förmåga att fullgöra beställningen och leverera resultat, och att

b) tillgång för ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avseende den gemensamma upphandlingen förhindras och att anställda eller andra personer som deltar i den gemensamma upphandlingen har ett nationellt säkerhetsgodkännande som utfärdats av en medlemsstat eller ett associerat land i enlighet med nationella lagar och andra författningar.

8. Upphandlingsombuden ska till kommissionen lämna en anmälan om de riskreduceringsåtgärder som tillämpas i den mening som avses i förordning (EU) 2019/452 som avses i punkt 5 i denna artikel eller de garantier som avses i punkt 6 i denna artikel. Kommissionen ska på begäran få ytterligare information om de tillämpade riskreduceringsåtgärderna eller garantierna. Kommissionen ska informera den kommitté som avses i artikel 16 i den här förordningen om varje anmälan som lämnas i enlighet med denna punkt.

([22]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EUT L 79 I, 21.3.2019, s. 1).

9. Infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de leverantörer och underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen och som används för den gemensamma upphandlingen ska vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium. Om de leverantörer och underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur och relevanta anläggningar, tillgångar och resurser i unionen eller i ett associerat land får de använda sin infrastruktur, sina anläggningar, sina tillgångar och sina resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen och är förenlig med de mål som anges i artikel 3.

10. Gemensamma upphandlingsförfaranden och kontrakt ska också innehålla ett krav på att försvarsprodukten inte får vara föremål för en begränsning påförd av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland vare sig direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter, som begränsar en medlemsstats möjlighet att använda den försvarsprodukten.

11. Genom undantag från punkt 10 och mot bakgrund av den geopolitiska situationen och det brådskande behovet av att upphandla försvarsprodukter med stöd av instrumentet ska det krav som avses i den punkten inte vara tillämpligt på brådskande och kritiska försvarsprodukter, under förutsättning att båda följande villkor är uppfyllda:

a) De medlemsstater eller de associerade länder som deltar i den gemensamma upphandlingen förpliktar sig att undersöka huruvida de komponenter som orsakar begränsningen kan ersättas med en alternativ komponent från unionen som inte är föremål för någon begränsning.

b) De upphandlade försvarsprodukterna användes före den 24 februari 2022 av de väpnade styrkorna i en majoritet av de medlemsstater som deltar i den gemensamma upphandlingen.

12. Kostnaden för de komponenter som kommer från unionen eller associerade länder får inte understiga 65 % av slutproduktens uppskattade värde. Inga komponenter får härröra från icke-associerade tredjeländer som handlar i strid med unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintresse, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser.

13. I denna artikel avses med en ”underleverantör som deltar i gemensam upphandling” varje rättslig enhet som tillhandahåller kritiska insatsvaror vilka har unika egenskaper som är av väsentlig betydelse för en produkts funktionssätt och vilka tilldelas minst 15 % av kontraktets värde.

Artikel 10

Stödberättigade enheter

Följande enheter är berättigade till finansiering, förutsatt att de uppfyller kriterierna för stödberättigande i artikel 197 i budgetförordningen:

a) Offentliga myndigheter i medlemsstaterna.

b) Offentliga myndigheter i associerade länder.

c) Upphandlingsombud.

Artikel 11

Tilldelningskriterier

1. Kommissionen ska utvärdera förslagen på grundval av följande kriterier för tilldelning av bidraget:

a) Antalet medlemsstater eller associerade länder som deltar i den gemensamma upphandlingen.

b) Det uppskattade värdet av den gemensamma upphandlingen.

c) Ett påvisande av åtgärdens bidrag till stärkande av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrensförmåga och till dess anpassning, modernisering och utveckling så att den särskilt kan tillgodose de mest akuta och kritiska behoven av försvarsprodukter såsom avses i artikel 3.2, inbegripet när det gäller ledtider för leverans, tillgänglighet och försörjning.

d) Ett påvisande av åtgärdens bidrag till påfyllning av lagren, inbegripet de som har tömts till följd av reaktionen på Rysslands anfallskrig mot Ukraina, samt ersättande av föråldrad utrustning och förstärkning av förmågor, i enlighet med artikel 3.

e) Omfattningen av åtgärdens bidrag till att stärka samarbetet mellan medlemsstater eller associerade länder, särskilt genom den proportionella fördelningen av tekniska och finansiella risker och möjligheter på grundval av ett verkligt samarbetsinriktat koncept, samt interoperabiliteten för de produkter som upphandlas inom ramen för denna förordning.

f) Åtgärdens bidrag till att övervinna hinder för gemensam upphandling.

g) Omfattningen av åtgärdens bidrag till konkurrensförmågan och anpassningen av den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen till strukturella förändringar, inbegripet tekniska förändringar genom, bland annat, planerat skapande eller planerad ökning av tillverkningskapacitet, reservering av tillverkningskapacitet samt försörjningstrygghet.

h) Deltagandet av små och medelstora företag samt midcap-bolag.

i) Etablering av nytt gränsöverskridande samarbete mellan leverantörer och underleverantörer i leveranskedjorna i hela unionen.

j) Kvalitet och effektivitet i planerna för genomförandet av åtgärden.

2. I arbetsprogrammet ska det anges närmare hur tilldelningskriterierna i punkt 1 ska tillämpas, inklusive eventuell viktning som ska tillämpas. Individuella tröskelvärden ska inte fastställas i arbetsprogrammet.

3. Kommissionen ska dela med sig av utvärderingsrapporten avseende förslagsinfordran till den kommitté som avses i artikel 16. Kommissionen ska låta de sökande ta del av en detaljerad rapport om resultatet av utvärderingen av deras förslag.

Artikel 12

Arbetsprogram

1. Instrumentet ska genomföras genom ett flerårigt arbetsprogram enligt artikel 110 i budgetförordningen (*arbetsprogrammet*).

2. Kommissionen ska anta arbetsprogrammet genom en genomförandeakt. Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 16.3.

3. Arbetsprogrammet ska ange

a) den minsta ekonomiska storleken på åtgärderna för gemensam upphandling,

b) det vägledande beloppet för ekonomiskt stöd till åtgärder som genomförs av det minsta antal medlemsstater som krävs enligt artikel 8.1 c,

c) incitament för upphandling till högre värde och inkludering av ytterligare medlemsstater eller associerade länder i ett befintligt samarbete,

d) det totala beloppet för unionens bidrag till varje finansieringsprioritering,

e) en beskrivning av åtgärder som inbegriper samarbete för gemensam upphandling,

f) det uppskattade värdet av den gemensamma upphandlingen,

g) förfarandet för utvärderingen och valet av förslag,

h) en beskrivning av delmålen, som ska utformas på ett sådant sätt att de markerar väsentliga framsteg i genomförandet av åtgärderna, de resultat som ska uppnås och utbetalningen av de därmed förknippade belopp som ska utbetalas,

i) arrangemang för kontrollen av de delmål som avses i led h, uppfyllandet av villkor och uppnåendet av resultat, samt

j) metoderna för fastställande och, i tillämpliga fall, justering av finansieringsbeloppen.

4. Arbetsprogrammet ska ange finansieringsprioriteringarna i enlighet med de behov som avses i artikel 3.2. Dessa finansieringsprioriteringar ska ha som mål att säkerställa att tillräckliga volymer av de mest akuta och kritiska försvarsprodukterna finns tillgängliga för att åtgärda de mest akuta kapacitetsbrister som avses i avsnitt 4 i det gemensamma meddelandet om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder.

Artikel 13

Tillämpning av bestämmelserna om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga uppgifter

1. Vid tillämpning av denna förordning gäller följande:

a) De medlemsstater och associerade länder som deltar i en gemensam upphandling ska sinsemellan fastställa vilka arrangemang som ska gälla för skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i samband med den gemensamma upphandlingen i enlighet med nationella lagar och andra författningar.

b) Varje medlemsstat ska säkerställa att den tillhandahåller en motsvarande skyddsnivå för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som den som föreskrivs i rådets säkerhetsbestämmelser i beslut 2013/488/EU,

c) Kommissionen ska skydda i samband med instrumentet mottagna säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i beslut (EU, Euratom) 2015/444.

2. Kommissionen ska inrätta ett säkert utbytessystem för att underlätta utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga uppgifter mellan kommissionen och medlemsstaterna och de associerade länderna samt – i förekommande fall – de sökande och mottagarna. Systemet ska beakta medlemsstaternas nationella säkerhetsbestämmelser.

Artikel 14

Övervakning och rapportering

1. Kommissionen ska övervaka genomförandet av det instrumentet och ska rapportera till Europaparlamentet och rådet om framstegen. Kommissionen ska för detta ändamål införa nödvändiga arrangemang för övervakning.

2. Kommissionen ska senast den 31 december 2026 upprätta en rapport med en utvärdering av genomslaget för och ändamålsenligheten hos de åtgärder som vidtagits enligt instrumentet (*utvärderingsrapporten*) och lägga fram den för Europaparlamentet och rådet.

3. Utvärderingsrapporten ska bygga på samråd med medlemsstaterna och de viktigaste berörda parterna och ska bedöma framstegen med att nå målen i artikel 3. Den ska utvärdera potentiella flaskhalsar i instrumentets funktion och särskilt instrumentets bidrag till följande:

a) Samarbete mellan medlemsstater och associerade länder, inklusive etableringen av nytt gränsöverskridande samarbete.

b) Deltagandet av små och medelstora företag samt midcap-bolag i åtgärderna.

c) Etablering av nytt gränsöverskridande samarbete mellan leverantörer och underleverantörer i leveranskedjor i hela unionen.

d) Stärkande av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrensförmåga och dess anpassning, modernisering och utveckling så att den särskilt kan tillgodose de mest akuta och kritiska behoven av försvarsprodukter.

e) Det totala värdet av kontrakt om gemensam upphandling för de mest akuta och kritiska försvarsprodukterna som får stöd av instrumentet.

4. Utvärderingsrapporten ska, på grundval av tillgängliga bidrag från upphandlingsombudet såsom sådana undersökningar om huruvida komponenter kan ersättas enligt artikel 9.11 a och i tillämpliga fall det arbete som gjorts inom ramen för observationsgruppen för kritisk teknik, kartlägga brister och kritiska beroendeförhållanden gentemot icke-associerade tredjeländer vad gäller produkter som upphandlats med ekonomiskt stöd från instrumentet. Utvärderingsrapporten ska utgöra underlag för kommissionens arbete med teknikfärdplaner, inklusive riskreducerande åtgärder för att komma till rätta med dessa brister och de kritiska beroendeförhållandena. Kommissionen ska överväga att föreslå åtgärder för att komma till rätta med brister och kritiska beroendeförhållande gentemot icke-associerade tredjeländer inom ramen för Europeiska försvarsfonden och, vid behov, tänka kritiskt framåt om sätt att säkra alla de komponenter som behövs i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens leveranskedja.

5. Inget av rapporteringskraven på medlemsstaterna påverkar tillämpningen av nationella lagar och föreskrifter eller av artikel 346 i EUF-fördraget.

Artikel 15

Information, kommunikation och publicitet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av tillämplig unionsrätt eller tillämpliga nationella lagar och andra författningar för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga uppgifter ska mottagarna av unionsfinansiering framhålla unionsfinansieringens ursprung och säkerställa dess synlighet, i synnerhet när de marknadsför åtgärderna och deras resultat, genom att tillhandahålla enhetlig, verkningsfull och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende instrumentet, de åtgärder som vidtagits inom ramen för instrumentet och de uppnådda resultaten.

3. Finansiella medel som tilldelats instrumentet ska bidra till den gemensamma kommunikationen av unionens politiska prioriteringar, i den mån de har anknytning till de mål som anges i artikel 3.

Artikel 16

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. Europeiska försvarsbyrån ska bjudas in för att lämna synpunkter och tillhandahålla sakkunskap till kommittén i egenskap av observatör. Europeiska utrikestjänsten ska också bjudas in att delta i kommittén.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 17

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 18 oktober 2023.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
R. METSOLA	J. M. ALBARES BUENO
Ordförande	*Ordförande*